

ЗА ЄВАНГЕЛЬСЬКУ ВІРУ

«Бо я не соромлюсь Євангелії, бо ж вона — сила Божа на спасіння кожному, хто вірує, перше ж юдеєві, а потім гелленові»

(Рим. 1:16)

№ 11 (218)
ЛИСТОПАД
2022 РОКУ

«ДЯКУЄМО НАРОДУ ПОЛЬЩІ ЗА ВІДКРИТЕ ДЛЯ МІЛЬЙОНІВ УКРАЇНЦІВ СЕРЦЕ» — МИХАЙЛО ПАНОЧКО

Майже дві тисячі учасників зби́рало масштабне молитовне дійство 29 жовтня на Замковій площі у Варшаві. Переважна більшість присутніх — переселенці з України та мешканці польської столиці.

Організувала таке велелюдне зібрання Варшавська церква «Слово віри» (старший пастор Олександр Дем'яненко), а допомагали їй майже 80 хлопців та дівчат із Луцької церкви «Спасіння». Загалом захід обслуговували близько 200 волонтерів.

Зі сцени лунали промови та молитви як польською, так і українською мовами. «Дякую всім, хто сьогодні прийшов у центр міста, щоб зробити дві важливі речі. Подякувати народу Польщі, який відкрив своє серце, щоб прийняти

мільйони українців у свої оселі. А також помолитися за народ Польщі та перемогу України у цій війні», — наголосив старший єпископ УЦХВЕ Михайло Паночко.

Від імені українського народу він щиро подякував президентові Польщі Анджеему Дуді, прем'єр-міністру Матеушу Моравецькому та маршалку сейму Ельжбеті Вітек. І закликав підняти голос у молитві за президента України Володимира Зеленського, прем'єр-міністра Дениса Шмигала та голову Верховної Ради Руслана Стефанчука.

Старший єпископ нагадав, що Біблія радить усім кликати до Нього. «Бог не може відповісти тим, хто до Нього не кличе, хто Йому не довіряє і хто до Нього не приходять. Та знаю, що Він чує нашу молитву... «... І до Мене поклич в день неволі, Я тебе порятую, ти ж прославиш Мене!» (Пс. 49:14-15).

У молитві за волонтерів, які в умовах війни творять дива героїзму, присутні

повів єпископ із Рівненщини Володимир Бричка. Закликали до молитви також пастори Микола Климчук, Міхал Січек та Олександр Дем'яненко.

Радник посла України в Польщі Віталій Білий передав вітання від імені посла Василя Зварича та подякував усім, хто прийшов молитися за Україну і Польщу.

Чудову молитовну атмосферу підтримали співом гурт Луцької церкви «Спасіння», співоча родина Денисюків та гурт «Левит».

Певною несподіванкою стало те, що кожен із учасників свята мав нагоду безплатно скуштувати запашного плову (нагодувати дві тисячі людей — справа не з простих). Працювали також численні дитячі локації: малюки брали участь у конкурсах, отримували призи й подарунки. А їхні батьки разом з усіма приносили подяку Господу за те, що береже і благословляє Своїх дітей навіть у важкі дні війни.

100-РІЧЧЯ ВІДЗНАЧИЛА ЦЕРКВА СЕЛА ЦЕПЦЕВИЧІВ НА РІВНЕНЩИНІ

30 жовтня в церкві села Цепцевичів Сарненського району святкували ювілейну дату — 100 років із часу заснування місцевої громади.

На свято, яке приурочили до Дня подяки, зібралася багато гостей з різних куточків України.

Щиро привітав вірян старший єпископ УЦХВЕ Михайло Паночко, який послужив присутнім щедрим словом настанови. Проповідаями служили також перший заступник старшого пресвітера Рівненського обласного об'єднання УЦХВЕ Олександр Чернюшок, заступник Олександр Кузьмич, єпископ Володимир Бричка та інші служителі Господні.

Про історію виникнення громади ХВЕ в Цепцевичах розповідає Сергій Губеня.

Увесні роки багато поляків, росіян, білорусів, українців мали можливість побачити життя інших народів, ознайомитися з їхніми християнськими переконаннями. Водночас ряд проповідників (серед них багато реемігрантів зі США та Канади) ходили по таборах військових і полонених із проповіддю Євангелія. Багато людей таким чином щиро навернулися до Бога.

Наповнені вдячністю Богові, що допоміг вижити в пеклі війни, вони поверталися до своїх рідних міст і сіл із вогнем живої віри в серцях і починали проповідувати Євангеліє — так утворювалися євангельські

церкви. Євангельська Звістка прийшла і в Тутовичі, а звідти — у навколишні села.

У 1921 році з німецького полону повернувся житель Тутовичів Пилип Савчик. Незабаром люди почали говорити, що Пилип проповідує якусь «нову віру». І хоча він запевняє, що його Євангеліє таке ж, як і в церкві, його проповідь дуже відрізняється від проповіді священника. Багато хто зацікавився розповідями Пилипа. Запитували, чому він не хреститься, чому стає на коліна, коли молиться, чому не поклоняється іконам.

Вечорами у хаті Пилипа або в когось іншого в селі велися жваві бесіди. Одні приходили, щоби посперечатися, а інші — щоби просто послухати, побачити, хто виграє. Зазвичай гору брав Пилип. І його роздратовані суперники шукали причини, щоби покватитися. А Пилип не пропускав нагоди проповідувати. Він спілкувався з людьми і біля магазину, і біля криниці, і на полі. І незабаром побачив плоди своєї праці: у 1921 році в Тутовичах утворилася перша в тій місцевості євангельська громада.

Чуючи про те, що в Тутовичах з'явилась «нова віра», дехто з Цепцевич та Висового почали навідуватися до Пилипа на домашні служіння. Слово Боже зробило у них свою роботу. На поклик Євангелія першими відгукнулися Семен Волощук та Андрій Жученя. Вони часто ходили в Тутовичі на зібрання. І постійно разом із сім'ями збиралися у себе в селі, читали Біблію і молилися. Так у 1922 році в Цепцевичах появились перші євангельські віряни. У червні 1924 року відбулося перше святе по вірі водне хрещення, через яке в завіт із Богом увійшли четверо людей: Семен Волощук, Андрій Жученя, М. Сергійчук та Петро Нестерчук. У вересні того ж року відбулося друге хрещення, через яке до Церкви доєдналося ще шестеро душ: Гнат Бульботко, Валентин Леончик, Лукаш Брик, П., С. та М. Волощуки. Першим пресвітером церкви став Андрій Жученя. Іван Масляничук надав свою хату для проведення богослужінь. Євангельські проповідники й співочі групи із Тутовичів, Цепцевичів ходили в навколишні села (часом організовувалися походи на декілька днів у далекі місцевості). Там ставали у людних місцях і починали співати, а коли на спів сходились люди, проповідували. І багато людей наверталися до Бога. Упродовж 1922–1925 років виникли євангельські церкви в Нетребі, Теківці, Великих Цепцевичах, Вирах, Веліхові, Городці тощо.

(Закінчення на 2-й стор.)

БІБЛІЯ І ТЛУМАЧЕННЯ СНІВ

КРОК ВПЕРЕД

У Біблії читаємо цікаву історію: вавилонському цареві Навуходоносору якось приснився сон, який його дуже стривожив. Цар скликав своїх мудреців і наказав розповісти йому сон і витлумачити його, а інакше він всіх уб'є. Господь змилювався над ними, відкривши цареві сон і тлумачення через пророка Даниїла.

Та чи всі сні варто тлумачити?

В Еклезіяста читаємо: «Не квапся своїми устами, і серце твоє нехай не поспішає казати слова перед Божим лицем, — Бог бо на небі, а ти на землі, тому то нехай нечисленними будуть слова твої! Бо як сон настає через велику роботу, так багато слів має і голос безглузлого» (Екл. 5:1-2).

Більшість снів не має сенсу. Бог говорить про це так: «Бо марнота в численності снів, як і в многості слів, — але ти бійся Бога!» (Екл. 5:6).

Часто сон — це результат бажань

У Книзі пророка Ісаї читаємо: «І буде, мов бачить голодний у сні, ніби їсть, а прокинеться він і порожня душа його, і мов спрагнений бачить у сні, ніби п'є, а прокинеться він і ось змучений, а душа його спрагнена! Так буде натовпові всіх народів, що підуть війною на гору Сіон» (Іс. 29:8).

Деякі люди побачили вирішення своїх проблем саме уві сні. Так, кажуть, що Менделєєв відкрив свою відому таблицю уві сні, але це сталося після багатьох довгих досліджень і пошуків закономірностей для систематизації хімічних елементів.

Бог застерігає уві сні

У Євангелії від Матвія дізнаємося, що ангел Господній застеріг Йосипа, чоловіка Марії, матері Ісуса, від помилкового рішення. Коли Йосип дізнався, що Марія вагітна, і вирішив таємно залишити її, щоб не зганьбити, ангел промовив йому уві сні, що Дитина зачата від Духа Святого. І сказав утікати в Єгипет, потім — повернутися з Єгипту.

Ангел сказав мудрецам, які відвідали Немовля, повертатися іншою дорогою, щоб уникнути Ірода. А вночі перед тим, як Господь Ісус був приведений на суд до Пилата, Бог послав сон дружину Пилата: «Коли ж він сидів на суддевім сидінні, його дружина прислала сказати йому: Нічого не май з отим Праведником, бо сьогодні всі сні я багато терпіла з-за Нього...» (Мт. 27:19).

Бог вказує напрям уві сні

У Діях розповідається про один випадок із життя апостола Павла: «А що Дух Святий ім не звелів провіщати слово в Азії, то вони перейшли

через Фрігію та через країну галатську. Дійшовши ж до Мізії, хотіли піти до Вітїні, та їм не дозволив Дух Ісусів. Обминувши ж Мізію, прибули до Троади. І Павлові з'явилось видіння вночі: якийсь македонянин став перед ним і благав його, кажучи: Прийди в Македонію, і нам поможи! Як побачив він це видіння, то ми зараз хотіли піти в Македонію, зрозумівши, що Господь нас покинув звичати їм Євангелію» (Дії 16:6-10).

Бог говорив із пророками уві сні

Біблія рясніє випадками, коли Бог відкривав Свою волю пророкам у снах. Коли Міріам та Аарон докорили Мойсею, мовляв, із ними Бог говорить так само, як і з Мойсеєм, Бог покликав їх до входу в скинію: «І зійшов Господь у стовпі хмари, і став при вході скинії, та й покликав Аарона й Маріям. І вийшли обоє вони. І сказав Він: Послухайте ж ви Моїх слів: Якщо буде між вами пророк, то Я, Господь, дамся пізнати в видінні йому, у сні говорити з ним буду. Не так раб мій Мойсей: у всім домі Моїм він довірений! Говорю Я з ним уста до уст, а не видінням і не загадками, і Образ Господа він оглядає. І чому не боялися ви нарікати на Мойсея, Мойого раба?» (Числ. 12:5-8).

Сні часто стають «аргументом» лжепророків

Оскільки сні неможливо перевірити, дехто, прикидаючись пророком, використовує сні як «аргумент», що через них говорить Бог. От що через пророка Єремію Бог сказав про таких: «Я чув, що говорять пророки, що Йменням Моїм пророкують неправду й говорять: Мені снилось, снилось мені!.. Як довго це буде у серці пророків, які пророкують неправду, та пророкують оману свого серця?»

Вони замишляють зробити, щоб народ Мій забув Моє Ймення, їхніми снами, які один одному розповідають, як через Ваала забули були їхні батьки Моє Ймення. Той пророк, що йому снився сон, нехай розповідає про сон, а з ким Мої слово, хай каже про слово правдиве Мої, що соломо до збіжжя? говорить Господь.

Хіба слово Мої не таке, як огонь, говорить Господь, і як молот, що скелю розлукує? Тому то ось Я на пророків, говорить Господь, що слова Мої крадуть один від одного. Ось Я на пророків, говорить Господь, що вживають свого язика, але кажуть: Це мова Господня!» (Єр. 23:25-31).

Не можна вірити снам, які суперечать Слову Божому

Біблія є Словом Божим, волею Божою, відкритою всім людям. Тому потрібно перевіряти Писанням і свої сні, і сні інших людей. Написано: «Кожне слово, що я наказую його вам, будете додержувати виконувати, не додаси до нього, і не відіймеш від нього. Якщо повстане

серед тебе пророк або сновидець, і дасть тобі ознаку або чудо, і збудеться та ознака й те чудо, що сказав він тобі, до того говорючи: Ходімо ж за іншими богами, яких ти не знав, і будемо їм служити, то не слухайся слів того пророка або того сновидця, бо цим Господь, Бог ваш, випробує вас, щоб пізнати, чи ви любите Господа, Бога вашого, усім своїм серцем і всією своєю душею» (Повт. Зак. 13:1-4).

Лише Бог дає справжнє тлумачення снів

Цікавість до снів спонукує людей читати сонники і самим їх писати. Не можна робити так. Біблія розповідає, як Бог дав Йосипові мудрість розтлумачити сні двох ув'язнених разом із ним єгиптян. Усе сталося саме так, як він і сказав, та, на жаль, той, кого звільнили з темниці, як Йосип і передбачив, швидко забув про нього і не промовив жодного слова на його захист. У Господа, проте, був план. Якоюсь ніч фараон, цар Єгипту, побачив два сні, які його налякали. Він скликав усіх своїх мудреців і розповів їм, що бачив уві сні, але ніхто не зміг розтлумачити їх. Тільки тоді колишній співкамерник, а нині виночерпій фараона згадав про Йосипа і розповів про нього фараонові.

«І послав фараон, і покликав Йосипа, і його сквапно вивели з в'язниці. І оголився, і змінив одягу свого, і він прибув до фараона. І промовив фараон до Йосипа: Снилось мені сон, та нема, хто б відгадав його. А я чув про тебе таке: ти вислухуєш сон, щоб відгадати його. А Йосип сказав до фараона, говорячи: Не я, Бог дасть у відповідь мир фараонові» (Бут. 41:14-16).

Йосип, будучи справжнім пророком, не присвоїв собі тлумачення і поперевив, що скаже лише те, що відкриє Бог.

Схем тлумачення снів не існує

Якщо сняться змії — буде сильний вітер; якщо собака — зустрінеш погану людину; якщо сниється хтось або ти сам без одягу — захворієш; а якщо уві сні хтось жениться чи виходить заміж — то помре. Яке враження справляють ці тлумачення на того, хто вірить у них і не знає Священного Писання?

Ніколи не вірте таким тлумаченням. Бог не залишив у Священному Писанні жодного списку тлумачень, навпаки, кожен сон, описаний у Біблії, отримував індивідуальне тлумачення від Бога. «Даниїл розумівся на всякому видінні та снах» (Дан. 1:17). Але він не укладав списку снів і тлумачень і сам не керувався якимись списками, а для кожного сну отримував окреме тлумачення від Бога — після того, як просив його в молитві.

Не дозволяйте людським тлумаченням снів злякати і поневолити вас, але й не ігноруйте Божі застереження, які Він іноді дає нам уві сні.

Василе Філат.

Я виявив у Старому Заповіті стійке небажання Бога активно втручатися в хід історії. Він чекає, обирає партнера, повільно просувається вперед, здійснює декілька чудес і — знову вичікує. У Євангеліях спостерігається вибух надприродної активності завдяки випромінюваній силі Ісуса. Проте Ісус теж втручався в події вибірково, і його чудеса були не панцеєю, а знаменнями Божого правління.

Крім того, Ісус оголосив про значну зміну: «Але настає година, — пояснив Він, — і тепер вона є, коли богомільці правдиві вклоняться будуть Отцеві в душі та в правді, бо Отець Собі прагне таких богомільців». Ісус змінив Божу присутність з традиційного розташування в домі і переніс у найнесподіваніше місце: у ество звичайних людей.

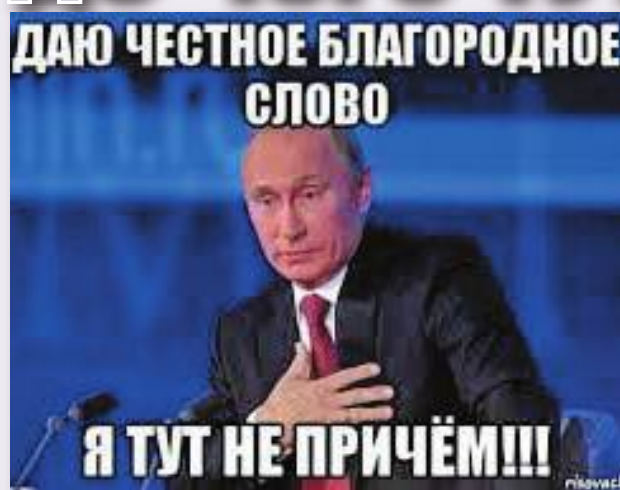
Бог не замислював цю планету за минулим Божим стилем могутнього Вершителя, Який скидав фараонів, зрівнював із землею стіни Єрихону і спалював дотла жерців Ваала. Але я — ні. Я вірю, що Царство тепер поширюється за допомогою благодаті і свободи, які й були спочатку Божою метою. Я приймаю заповнення Ісуса в тому, що Його відхід із землі — це крок вперед, оскільки Він відкриває двері для приходу Радника. Ми знаємо, як діють радники: вони не наказують і не нав'язують зміни тиском ззовні. Добрий радник працює із серцем, виводячи на поверхню прихований потенціал. Для взаємин між такими нерівними партнерами молитва стає ідеальним інструментом.

У більшості випадків Радник звертається до мене ледь уловимо, вкладаючи думки в мій розум, примушуючи усвідомити щойно відпущене іїдливне зауваження, надихаючи прийняти краще рішення, ніж я міг і хотів би, проливаючи світло на приховані небезпеки спокуси, роблячи мене чутливим до потреб інших людей. Божий Дух не кричить, а шепоче. Він приносить не збентеження, а мир.

Філіп Янсі.

За книгою «Молитва. Чи здатна молитва змінити життя?».

ДО ЧОГО ТУТ Я?

Останні місяці неодноразово доводиться чути від росіян: «А що я можу вдіяти? Я ж ні до чого. Нехай кожна людина кориться вищій владі, всі влади встановлені від Бога». Боюся, у такому контексті це посилення на Писання (Римляни 13:1) — яскравий приклад поєднання неприємного з марним.

сказано: «Носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Російській Федерації є її багатонаціональний народ».

Тож не помиляйтеся: ви і є колективний кесар своєї держави. І все, що робить вами обраний державний менеджер, він робить з вашого відомо, від вашого імені та на ваші гроші. Саме ви відповідаєте за це і перед законом, і перед Богом. Кожен.

У 1933-1945 роках християни Німеччини теж усі як один запитували: «А до чого тут я?» і «Що я можу вдіяти?». Але відповідь кожен давав сам — і перед Богом, і перед совістю. Відповідати доведеться всім вам, росіяни.

Сергій Головин.

ЄВАНГЕЛІЄ — ЦЕ НЕ ПРО ЕВАКУАЦІЮ НА НЕБО, А ПРО ДЕОКУПАЦІЮ ЗЕМЛІ

У Святому Письмі читаємо про це багато разів.

«Із того часу Ісус розпочав проповідувати й промовляти: Покайтеся, бо наблизилось Царство Небесне!.. І ходив Він по всій Галілеї, по їхніх синагогах навчаючи, та Євангелію Царства проповідуючи, і вздоровляючи всяку недугу, і всяку неміч між людьми» (Мт. 4:17, 23).

Ще читаємо:

«Блаженні лагідні, бо землю вспадкують вони» (Мт. 5:5).

«... Нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі» (Мт. 6:10).

«Бо чекання створіння очікує з'явлення синів Божих, бо створіння покорились марноті не добровільно, але через того, хто скорив його, в надії, що й саме створіння визволиться від неволі тління на волю слави синів Божих» (Рим. 8:19-21).

«... Об'явивши нам таємницю волі Своєї за Своїм

уподобанням, яке постановив у Самому Собі, для урядження виповнення часів, щоб усе об'єднати в Христі, що на небі, і що на землі» (Еф. 1:9-10).

Виходить, що все створіння очікує не знищення, а відновлення. А задум Божий полягає в тому, щоб об'єднати у Христі небесне і земне, а не просто забрати нас із землі.

Іншими словами, Євангеліє відкриває нам плани Божої деокупації землі, а не просто нашої евакуації на небо.

Себастьян Тегза.

ПРО НЕБЕСНЕ ГРОМАДЯНСТВО І НЕПРОТИВЛЕННЯ ЗЛУ

Під моїми відео є багато коментарів про те, що, мовляв, у нас небесне громадянство, у Христі нема національностей, тому в Церкві немає ні росіян, ні українців, і не потрібно противитися злому. Тому коли я називаю речі своїми іменами, мені кажуть, що я втручаюся в політику і розділяю Церкву. Розберемося з цим сьогодні.

Виходить, що коли ми стаємо членами Церкви Христової, то при цьому ми автоматично втрачаємо своє земне громадянство. Так? Чи як тоді розуміти цю мантру про небесне громадянство?

А як ви поясните таке. Пригадуєте, якщо ви читали Біблію, звісно, коли свого часу римські воєнки розтягнули апостола Павла, члена першоапостольської церкви, щоб його бичувати, — що він їм сказав при цьому?

«І як його розтягли для ремінних бичів, то Павло сказав сотникам, що стояв: хіба бичувати дозволено вам громадянина римського та ще й незасудженого?» (Дії 22:25).

На яке громадянство посилається апостол Павло? На небесне чи на римське? До речі, якщо ви забули, то саме ці слова про те, що в Христі нема ні єврея, ні грека, нема ні раба, ані вільного (до яких ви додаєте і те, що в Христі немає також українців і росіян), то вони — ці слова — належать саме апостолу Павлу і записані в Посланні до галатів. Але чому ж коли його розтягли для бичування, він не говорить про те, що має небесне громадянство, і, мовляв, через це йому байдуже, що з ним будуть зараз робити. Апостол посилається на римське громадянство і нагадує, що знуватися над ним не можна просто так, без суду.

Звертаються до богословів з «руського міра» — не можна виривати зі Слова Божого те, що вам подобається, і тлумачити його так, як вам хочеться. У тому ж тексті із Послання до галатів, де мова йде про те, що у Христі немає ні єврея, ні грека, далі написано, що у Христі «нема чоловічої статі, ані жіночої, бо всі ви один у Христі Ісусі!» (Гал. 3:28). Якщо ми так сміливо кричимо про те, що маємо небесне громадянство і в церкві немає ні росіян, ні українців, то, може, скажемо, що тепер немає ні жінок, ні чоловіків? Чому ви не хочете застосовувати і ці слова? Бо прекрасно розумієте, що мова йде про духовні речі, а не буквальні.

Коли ми сьогодні тут, на землі, то тут є і громадянство, і національність, і стать. Тому якщо згідно із законом над римськими громадянами не можна було знуватися, і апостол Павло на це посилався,

то на підставі яких законів можна знуватися над громадянами України? Знуватися так, як знуцаються сьогодні росіяни, стираючи з землі наші міста і села, змушуючи наш народ замерзати в холодну зиму і голодувати.

Закони міжнародного права засуджують те, що робить російський президент, як тероризм, а ви, російські пастори, це підтримуєте і навчаєте цього своїх людей. Бог запитає у вас, чому ви мовчали тоді, коли потрібно було говорити. І запитає за лицемірство, до якого ви вдавалися, виправдовуючи цей геноцид тим, що ви, мовляв, не втручаєтеся в політику.

Свого часу Мартін Лютер Кінг сказав, що той, хто приймає зло без опору, стає його співучасником. Сьогодні російська влада є уособленням зла, а народ не просто приймає це без спротиву, а і схвалює.

Моя країна спливає кров'ю від російського нашествия, і я матиму гріх перед Богом, якщо мовчати про це беззаконня. Саме тому я про це говорю і буду робити це, поки живий. Тому що не можна закривати очі на беззаконня, ніби нічого не трапилося. Говоріть про це і ви, де можете, як можете і кому можете. Цариця Естер пішла до поганського царя, щоб просити захисту для свого народу. Ми теж кричимо про допомогу, до кого тільки можна. Тому що Бог рятує і через людей. І ми сьогодні є

свідками цього.

Я хотів би також почути саме вашу позицію про те, що означає «не противитися злому» і як насправді це робити. Якщо очевидно і нахабно порушуються всі можливі закони — моральні, державні, міжнародні, людські, то, по-вашому, на це не потрібно реагувати, тому що ми не маємо противитися злому? Але чому, в такому разі, ви повтікали в ті країни, де ці закони працюють і де злочинців карають? Чому не хотіли залишатися в Росії, де закони ніколи не працювали, де зло постійно процвітало?

Це ж яка унікальна можливість, щоб не противитися злому, сьогодні в Росії — коли можна бути насильно мобілізованим, взяти насильно автомат, йти в Україну воювати, тому що вас змусили. Ви ж не противитесь злому... Але чому ж, як тільки запахло мобілізацією, усі ті, хто докоряв мені за те, що я втручаюся в політику, раптом опинилися в Грузії і Казахстані.

Чому ви не захотіли залишатися в Росії, де просто унікальна можливість не противитися злому? Щодня ви маєте прекрасну нагоду отримати поліцейським кийком по спині, покататися в автозаку, посидіти в карцері, але чому ж не поспішаєте туди. Ви прекрасно розумієте, що зло — це погано і з ним не можна погоджуватися й миритися. І Біблія насправді такого не вчить. Саме тому ви повчаєте мене зі спокійної Америки і ситої Європи.

Але ви лицемірите, кажучи, що не можна противитися злому. Коли ваші діти починають переставати вас слухатися, ви ж не погоджуєтесь із цим злом. Не вмикаєте стан «не противитися злому» і не дивитесь байдуже на те, що вони витворять. Ви караєте неслухняних дітей, і часто — різкою. Тому що так навчає Біблія: «Хто стримує різку свою, той ненавидить сина свого, хто ж кохає його, той шукає для нього картання» (Пр. 13:25).

Коли злочинці крадуть ваше авто, ви заявляєте в поліцію. Але навіщо, та ж краще не противитися злому... Нехай кожен робить все, що тільки заманеться. Ми не будемо втручатися в це, бо ми — громадяни неба.

Але коли нелюд-маніяк гвалтуватиме дівчину на ваших очах, хіба ви будете стояти осторонь, наче нічого не відбувається? Виявляється, принцип «не противитися злому» тут не працює, і на нього гріх навіть посилається за таких обставин. Так само не працює цей принцип тоді, коли раптом одна держава з населенням 140 мільйонів перетворюється на збіговисько демонів, нелюдів і маніяків. Уся країна! У це важко повірити, але сьогодні це — факт.

То хіба Біблія закликає просто так, без всякого спротиву погодитися зі злом, змиритися з ним і підкоритися демонам, тому що ми громадяни неба? Бог установив інститут влади в державі на землі і наказав підкорятися владі у разі, якщо вона чинить правду. Інститут влади покликаний стримувати зло. Так написано у Слові Божому: «Володар — Божий слуга, він тобі на добро. Якщо зробиш, бійся: бо не даремно він меча носить. Він є Божим слугою і мстить у гніві тому, хто чинить зло» (Рим. 13:4).

Біблія ніколи не закликала погоджуватися з беззаконням і схвалювати його, як це роблять сьогодні християни в Росії. Тому що коли влада чинить беззаконня, то вона виконує волю диявола, а не Божу. Хіба це так важко зрозуміти?

Російська влада, від малого до великого, бреше. Ось лише один із безлічі прикладів. У березні 2014 року владімір путін заявив, що на Сході України немає ніяких російських підрозділів, немає ні спецслужб, ні інструкторів, лише місцеві громадяни. Мовляв, це місцеві сили самооборони. А в листопаді того ж року він говорить: «Ето факт. Ми нікогда его не скривали: наши вооруженные силы блокировали вооруженные силы Украины, расквартированное в Крыму»...

І ви хочете сказати, що Бог це беззаконня благословляє? Що вони виконують Божу волю, ці демони в людському вигляді? Російська влада вбиває невинних людей, стирає з лиця землі міста і села, морить голодом і холодом людей, і у вас повертається язик сказати, що це — виконання Божого плану? Російська влада нахабно порушує законні межі, і ви кажете, що зі всім цим беззаконням потрібно погоджуватися? Я не знаю, яку Біблію ви читаете, але у своїй я такого не знайшов.

Християни в усі віки противилися свавіллям беззаконної влади. І саме через це вони страждали. Тому що, противлячись беззаконній владі, вони виражали свій протест самому сатані. Саме це і роблять сьогодні християни України. І ми будемо робити це, допоки живі. Тому що, крім того, що ми громадяни неба, ми також і громадяни України. Ми любимо свій народ і ненавидимо зло, символом якого сьогодні стала Росія.

Олександр Чмут.

Директор ТрансСвітового радіо.

МЕЧ ПОЖЕРЕ ВАС, БО УСТА ГОСПОДНІ СКАЗАЛИ ОЦЕ!

«Не будете красти і не будете неправдиво заперечувати, і не будете говорити неправди один на одного!» (Лев. 19:11).

Навіщо ми залізли в Україну? Навіщо погубили десятки тисяч людей? Навіщо знищили міста? Розбомбили лікарні і школи! Мільйони українців залишилися без житла і блукають по всьому світу! Навіщо росіяни сотворили таке зло?!

Тепер весь світ приймає біженців, дає їм хліб, дах, лікування. І питає: навіщо Росія напала на Україну? Чому вона вбиває людей? Що сталося з росіянами? Яка зараза спонукала їх на таку моторошну людиноненависницьку операцію? Чого Росія хоче від України? Чого Росія хоче від усього світу? Чим вона незадоволена? Чому не захотіла жити мирно?

Ніхто не знає відповіді. Всі нажахані. Усі страждають. Нині забули, як упродовж багатьох років у Росії плекали злобну ненависть до всього світу. Дивилися, як президент радісно показував мультики, в яких смертоносні

російські ракети знищують життя, і раділи. Наші «Іскандери» сміялися з наляканого світу. І це накачування злобою не було даремним.

Брязкаючи гусеницями, сотні тисяч танків пішли місити землю, руйнувати дороги, вбивати людей. Сотні тисяч винищувачів і бомбардувальників понесли смертоносні ракети на голови українців! Сотні тисяч гармат всіх мастей кинули на Україну мільйони ракет і снарядів. Уся ця незліченна смертоносна міць понесла смерть. Навіщо? Що ми натворили!

Кажуть, що вже вбито і поранено майже пів мільйона людей. Половина з них — росіяни! Навіщо?

Вбита Україна. Навіщо? Що ми натворили! Це найпідліше і найстрашніше діло Росії за всю її історію. Історія нічого не забуває. У підручниках всього світу будуть описані всі акти жаху, які сьогодні творить Росія. Уявляєте? І весь світ буде тикати пальцем на ваших дітей, на дітей ваших дітей і на дітей дітей ваших дітей — ось вони, діти тих самих росіян, які вбивали Україну. Їх батьки

вбивали Україну!

Та чи є при владі в Росії хоча б одна чесна людина, яка може сказати правду, навіщо Росія полізла в Україну? Чи немає жодної?

Вісім місяців нам брешуть, вигадуючи брехню і намагаючись видати цю брехню за правду, намагаючись виправдати підлу смертоносну операцію зі знищення України.

Брехня швидко викриває сама себе і своїх брехунів. Та брехуни не червоніють. Накачавши себе люттю, вони плетуть нову брехню. І стає очевидно, що в Росії немає жодної людини при владі, здатної сказати правду.

Страшно! Величезна Росія — у владі брехні! Страшно!

«Коли ж руки свої простягаєте, Я мружу від вас Свої очі! Навіть коли ви молитву примножуєте, Я не слухаю вас, — ваші руки наповнені кров'ю... Умийтеся, очистьте себе! Відкиньте зло ваших учинків із-перед очей Моїх, перестаньте чинити лихе! Навчіться чинити добро, правосуддя жадайте, карайте грабіжника, дайте суд сироті, за вдову заступайтесь! Прийдіть, і будемо правуватися, — говорить Господь: коли ваші гріхи будуть як кармазин, — стануть білі, мов сніг; якщо будуть червоні, немов багрянця, — то стануть, мов вонна вони! Як захочете ви та послухаетесь, то будете добра землі споживати. А коли ви відмовитесь й неслухняними будете, — меч пожере вас, бо уста Господні сказали оце!» (Іс. 1:15-20).

Юрій Сіпко.
ЄХБ.
росія.

«СЬОГОДНІ ЛИХА БАГАТО, А МИ ВЧИМОСЬ ЙОГО ДОЛАТИ!»

— БОГДАН ЛЕВИЦЬКИЙ

У столиці пройшло навчання для служителів церков УЦХВЄ під назвою «Долаючи лихе». Проведення заходу ініціював Департамент душеопікунства за участю Українського біблійного товариства.

«Наша ціль — оснастити необхідними вміннями та ресурсами братів та сестер із наших церков і заохотити їх організувати терапевтично-євангелізаційні групи для ВПО, військових та всіх, хто зараз потребує допомоги на місцях», — ділиться баченням директор Департаменту душеопікунства Богдан Левицький.

Учасники заходу могли не лише отримати необхідні знання та інструменти для роботи з людськими

травмами, а й поділитися особистим досвідом, пройти власний шлях зцілення, а також практично застосувати почуте.

Особливістю цього навчання стало також проходження етапів первинної домедичної допомоги для постраждалих.

Молимося, щоб Господь вживав усіх служителів для відновлення та зцілення постраждалих людей.

Chve.org.ua

ПРОЩЕННЯ ЯК ДАР

Здається, ми якось не так розуміємо прощення. Якесь воно не таке — те прощення, про яке ми говоримо. А може, прощенням ми називаємо зовсім і не прощення? Наприклад, як прощати своїм кривдникам: кожному окремо і чи всім разом?

А ще часто буває — образити хтось когось, а потім каже: «Винен. Прости. Ви повинні мені простити». Варто сказати пару слів, і все стає з ніг на голову. Кривдник, як спритний борець, опиняється нагорі. Тепер уже той, кого він образив, стає винуватим — це він має простити і забути. А не простить — йому нагадати Христові слова: «Бо як людям ви простите прогріхи їхні, то простить і вам ваш Небесний Отець. А коли ви не будете людям прощати, то й Отець ваш не простить вам прогріхів ваших» (Мт. 6:14-15).

А чи можна простити так, щоб той, кому скривдити людину — що раз плюнути, все-таки зрозумів, що за свої вчинки треба відповідати. Що Біблія говорить про це?

Простити — не означає забути

Бувають образи, які забути легко (варто тільки перестати з ними носитися), а бувають такі, які не забудеш, як не намагайся. А тобі кажуть, що ти маєш їх забути, а якщо не можеш — це твої проблеми. Бог, пояснюють тобі, прощає і забуває, і ти забудь.

Але хто сказав, що Бог забуває? Від першої до останньої сторінки Біблії говориться якраз про те, що Бог пам'ятає про гріхи народу Свого. І в Старому, і в Новому Завітах часто-густо говориться, як Бог прощав гріхи народу Божого. Ці розповіді про гріхи і їх прощення якраз для того й записані, щоб було ясно: у Бога ніхто не забутий і ніщо не забуте.

А коли Бог каже, що не «згадає» наших гріхів, йдеться про те, що Він їх проти нас не згадає, не звинуватить нас у них. Бог хоче, щоб ми знали: Він не списує нас з рахунків і не вважає нічемою за те, що ми в чомусь не виправдали Його довіри. Навпаки, дарувавши Своє прощення, Бог звільняє нас від сплати боргу, якого нам нізащо довіку не виплатити, і переконує в тому, що Він любить серйозно і надовго.

Відповідальність того, хто прощає

Людина визнала свій гріх і запитує: «То ти на мене більше злишся? Бог мені простив, і ти маєш простити. У Біблії так написано...»

Проте прощення зовсім не передбачає, що далі стосунки почнуться з

абсолютного нуля — неначе нічого й не було. Бувають наслідки, яких не виправиш і найщирішим жалем та покаванням. Бог простив Адаму та Єві, але в Едем їм вхід був закритий. Бог простив і Мойсею, але в землю обітовану його не ввів. Бог простив Давиду за перелюб і вбивство, але дитину, народжену від перелюбу, у Давида забрав.

Прощення має на увазі, що гріх спричиняє наслідки. Той, хто прощає кривдників, має повне право з мудрістю і любов'ю, без помсти і злості попросити відшкодувати заподіяний збиток, запитати, що думає кривдник зробити, щоб у майбутньому такого не повторювалося. Та й взагалі той, кого образили, може попросити, щоб йому дали час отямитися. Тут не можна поспішати, не можна абсолютно все вирішити в одну мить. Інакше це буде не прощення; а лицемірство, не любов, а лукавство.

Прощення починається не з нас

У Біблії сказано, що першим простив Бог — раз і назавжди простив минулі, нинішні і майбутні гріхи всіх, хто вірить, що хресна смерть Сина Його була платою за наші неспокотувані борги. Будь-хто, хто увірує в Сина Божого, може твердо знати: Бог перекреслює список усіх його гріхів, що зберігається на небесах, і навки виправдовує по вірі в Христа. І сьогодні Бог продовжує прощати (вже по-сімейному) тим, хто визнає свої гріхи перед Отцем Небесним (1 Ів. 1:9). Ця друга річка прощення тече вже в сім'ї Божій і змиває своїм бурхливим потоком все, що заважає дітям перебувати в нормальних стосунках з Отцем.

Яке неймовірно за розмахом і глибиною прощення! Саме це мав на увазі Христос, коли розповідав про людину, якій простили неймовірно величезний

борг (за сучасними мірками — багато мільярдів доларів), а вона відмовлялася простити своєму боржникові якісь копійки (Мт. 18:21-35). Учитель розповів цю притчу для того, щоб нам стало ясно: щось не те ми робимо, коли приймаємо від Бога океан милості, а самі й пригорщі доброти і милосердя шкодуємо для тих, хто благає про це.

Висновок тут один. Як сам отримуєш від Бога прощення без міри, так і своїм кривдникам дай скуштувати від Божого прощення, яке цього разу подається вже через тебе. Христос сказав учням: «Пильнуйте за собою. Якщо ж согрішіть проти тебе брат твій, докори йому; і коли покається, прости йому; і коли сім разів на день згрішить проти тебе і сім разів на день звернеться і скаже: каюся, — прости йому» (Лк. 17:3-4).

Прощення від Бога, а не для особистого користування

Від духа непростення, небажання покинути свої образи користі мало, такий дух людину губить. І тому багато хто вважає, що прощати треба не стільки заради того, хто тебе образив, як заради себе самого, щоб тобі ж краще було. Але якщо Бог задумав прощення як просто одну з процедур для підтримання тілесного і душевного здоров'я, зцілення ран, то чому ж Він тоді нам сипле сіль на ці рани і радить прощати кривдникам не заочно, а дивлячись їм в очі і тільки після того, як ті скажуть: «Каюся» (Лк. 17:3-4)?

Не для того вчить Христос прощати іншим, щоб відновити власну душевну рівновагу, яка похитнулася. Допомогти нам позбутися злості і мстивості, що роз'їдають душу, — це лише частина того, що мав на увазі Христос, кажучи про прощення, так би мовити, його побічний ефект. Як Бог нам прощає заради нас же самих, так і від нас Він чекає того ж — що ми даруємо прощення тим, хто його просить. І не просто чекає, але дає силу Своєї благодаті, яка діє в нас.

Парадокс прощення

Бог із любов'ю відмовляє в прощенні тим, хто не збирається каятися і змінюватися. Хоча Його це дуже засмуче, Він не може простити провини тих, хто свідомо і наполегливо відмовляється визнавати свої гріхи. І нам треба брати приклад з Бога. Він учить засмучуватися, коли ми стикаємося з людським егоізмом, із любов'ю викривати тих, хто шкодить нам, і бути чутливими до ведення Духа Його, який підкаже, коли треба прощати, а коли — відмовляти в прощенні (Мт. 18:15-17; Лк. 23:34).

Отче наш Небесний, якби Ти хоч один із наших незліченних гріхів поставив нам у провину, нам немає на що сподіватися. Ми і найменшою мірою не можемо віддячити за Твоє велике прощення. Допоможи нам, настанови, дай мудрість, щоб знати, як цією милістю ми можемо ділитися з тими, хто кривдить нас. Щоб ми, заспокоївшись в обіймах Твоєї любові, відчували Твою невимовну благодать і прощали кривдникам своїм.

Мартін де Гаан.

КОНТРАСТИ ВІЙНИ

Напишу, що думаю про еміграцію та про евакуацію-еміграцію. Розумію, що частинка знайомий на мене образиться, а частина навпаки відчужує підтримку. Але, мабуть, мені важливо сформулювати межі етики в цьому питанні.

Хто знайомий зі мною давно, той знає, що я ніколи не була прихильником еміграції, бо вважала, що значно краще створювати умови у своїй країні, замість того, щоб користуватися можливостями і комфортом, які творив хтось інший. Але я абсолютно нормально сприйняла рішення багатьох моїх друзів емігрувати, а в деяких випадках навіть чітко бачила, як Бог їх вів до такого рішення і благословляв на цьому шляху.

Що стосується евакуації-еміграції, то тут найперше варто сказати, що кожна людина має право на власне рішення щодо того, як досягти безпеки і гарантувати безпеку своїм дітям. Так само я щиро вважаю, що кожна людина має право на свій рівень жертвованості в тій чи іншій ситуації. Тому я абсолютно нормально ставлюся до переїзду багатьох українців в інші країни.

Це дуже добре, що багато жінок і дітей нині перебувають у безпечному місці. Дуже добре з різних боків: безпека, розвантаження української «соціалки», збереження психіки і ресурсів для навчання, забезпечення тих, у кого війна забрала роботу. А також добре для збагачення світогляду багатьох українців, які планують повернутися, бо вони матимуть шанс привезти і відтворити новий досвід у своїх містах.

Добре, що багатодітні батьки можуть бути зі своїми дітьми, а сім'я може бути разом. Добре, коли сім'ї військовослужбовців можуть перезимувати в іншій країні, і військові на передовій у цей час не переживають за свої сім'ї.

Дуже добре, що сім'ї, де є люди з інвалідністю або хронічними захворюваннями, мають доступ до стабільного лікування. І я би дуже хотіла, щоб ті, хто перебуває нині в інших країнах, не відчували жодної провини перед іншими українцями.

Знаю також багато випадків, коли українці, які перебувають за кордоном, роблять велику справу для перемоги України, часто зовсім не публічно.

А що не так? Не так, коли у хвилю масової евакуації вплюлися жителі тих міст, які війни реально не бачили. І скористалися тим ресурсом, який був дуже необхідний комусь іншому.

І вкрай не так, коли чоловіки виїжджають до інших країн болотами, полями і лісами або за «липовими» довідками. Особливо ганебно, коли різними корупційними і незаконними схемами користуються християни.

Допускаю, що я не бачу всієї картини, але більшість моїх знайомих, які перетнули кордон незаконно, належали саме до традиційних і консервативних церков. Там дуже засуджують барабани і косметику, але чомусь не засуджують корупцію і контрабанду.

Так само дуже сумно бачити, коли пастори і лідери служб покинули свої церкви. Особливо іронічно, коли це зробили топ-спікери усяляких міжцерковних конференцій, які красномовно закликали інших до посвяченого і жертвованого життя. А тепер такий стиль життя проповідує хтось інший — своїми справами.

Сподіваюся, що в церквах зміниться запит щодо характеристик топ-спікерів. Якесь церкви адаптувалися й оновили свої лідерські команди, а якісь — зачинилися. Дуже поважаю багатьох пасторів і лідерів, які чесно і поплікуватися про людей у своїх церквах, а потім їх згуртувати для допомоги громадському населенню і військовим. Але недобре, коли різні лідери і керівники, які мали би турбуватися про людей, піддалися страху й забули про свій обов'язок.

Також шкода, коли поїхали лідери різних сфер, які мали би тримати оборону на економічному фронті. Є бізнеси, куди прилетіли ракети, але їх керівники напружилися і почали все відновлювати й зберегти людям робочі місця. А є бізнеси, що закрилися, тому що ключові керівники все попилилися і виїхали.

І є ще одне не так. Не так, коли українці з-за кордону вчать українців в містах під обстрілами, як їм жити і як у цей час бути духовнішими. Це реально смішно.

Кожному — робити своє, у кожного свій навігатор щодо того, як пройти свій шлях. І кожен має право на свою міру віри. Просто війна контрастно показала, із ким хочеться співпрацювати в майбутньому, а з ким — не дуже. Бо сміливість, посвяченість, чесність і повага до закону, працьовитість і стресостійкість — це риси, які потрібні і в мирному житті.

Ольга Кондюк.

МОЛИТИСЯ ПРО ПОМСТУ ЧИ ПРО ПОКАЯННЯ ВОРОГІВ?

Війна росії проти України викликає ряд гострих питань, одне з яких — що робити, коли через звірства росіян виникає почуття гніву та ненависті: молитися про помсту й віддавати ворогів на Боже правосуддя чи просити про їхнє покаяння? Ректор Київського біблійного інституту Олександр Довиденко відповів на це запитання під час ефіру проєкту «Хроніки війни».

Читаючи Новий Заповіт, я звернув увагу на, здавалося б, добре відомі молитви Ісуса, апостолів, молитви святих у Книзі Об'явлення. З одного боку, ми бачимо тут молитви-прохання про прощення кривдника, а з другого — віруючі люди апелюють до Божої справедливості. Мені здається, що обидва напрямки абсолютно уживаються між собою. Наприклад, Бог простив Давидові, але

разом з тим Давид зазнав покарання за свій гріх. Особливо примітний у цьому питанні четвертий розділ Дій святих апостолів, де розповідається, як служителі пережили знущання від синедріону. І в молитві церква не просить, щоб Бог простив їхнім ворогам. Навпаки, вони кажуть: «Боже, поглянь на їхні погрози». Вони звертаються саме до Божої справедливості.

Може бути молитва про прощення, і може бути молитва про Божу відплату — залежно від ситуації і ведення Духа Святого. Безперечно, людина, яка виїхала з-під обстрілів, пережила стрес і жах, молитесь про Божу справедливість.

Гнів та ненависть — природна реакція на зрива. Було б гірше, якби людині було байдуже чи радісно. Але ці почуття християнина, швидше, руйнують, ніж збудовують.

Один пастор і мій друг якось сказав, що міра нашого нервового збудження, потрепіння як хвилювання повинна відповідати мірі нашої діяльності. Він радив спрямувати хвилювання в правильне русло.

Так робили апостоли, коли після молитви: «Поглянь, що вони роблять» просили: «А нам дай сили,

щоб Твоя справа через нас зверхувалася».

Переживши перший вплив гніву, треба знайти в собі сили робити Божу справу. А це допоможе долати нервові зриви й інші негативні емоції.

ДЕНЬ РЕФОРМАЦІЇ

505 років тому Мартін Лютер розіслав свої знамениті тези місцевим єпископам.

«Реформація — одна з найважливіших подій світової історії. Вона викликала зміни у віруваннях, що поклали початок ланцюгу воєн у Європі, створили Сполучені Штати та досі формують сучасний світ», — йдеться в книзі доктора Кетлін Четер «Реформація в 100 фактах». Британська дослідниця, гортаючи сторінки історії, знайомить читача з незаперечними фактами, у тому числі маловідомими, про Реформацію, і їх варто знати.

XV ст. Церква мала потребу в реформах. Позиція папи римського була політичною: його обирав конклав кардиналів, яких своєю чергою призначали на посади їхні монархи на батьківщині. Вони хотіли бачити папою особу гнучку і похилого віку, щоб у нього не було енергії та часу розвинути дуже бурхливу діяльність, яка могла би стати на заваді їхнім планам.

Було напрацьовано чимало доктрин, які не мали біблійного підґрунтя, але приносили чималі суми у скарбниці: щодо свічок, індульгенцій, оплати за відспівування душ мертвих тощо. Проти всього цього і виступили протестанти.

Мартін Лютер не планував започатковувати протестантизм

Коли 1517 року Мартін Лютер прибив на двері замкової церкви у Віттенберзі 95 тез, критикуючи доктрину про індульгенції, він не мав наміру організувати нову деномінацію. Його метою було реформування Католицької Церкви. Та його дії стали іскрою, яка розпалала масу невдоволення і бунту по всій Європі.

Без друкарського верстама Реформації не було б

Завдо до офіційного початку Реформації багато відомих осіб — таких, як Джон Вікліф, Ян Гус — критикували Церкву, закликаючи до реформи.

Чинилися також спроби перекласти Біблію з латини на місцеві мови. Але проповідники могли звертатися лише до обмеженої аудиторії. Документи писалися вручну — це було складно і забирало багато часу.

Усе змінилося з винайденням друкарства. Близько 1448 року Йоганн Гутенберг, порядний католик, придумав друкарський верстат, який дозволяв робити публікації сотнями, а інколи й тисячами примірників. Завдяки цьому люди в різних країнах, розміщених за тисячі кілометрів одна від одної, отримали можливість обговорювати критику Церкви та вносити пропозиції, які поширювалися, мов пожежа.

Релігійні та політичні мотиви

Був правитель прихильним до католицизму чи симпатизував протестантам, багато в чому залежало від політичної ситуації конкретного часу і релігійних переконань. Підтримка лютеранства на німецьких землях не завжди була результатом навернення місцевих правителів: скоріше за все, оголошення про підтримку було способом боротьби проти влади Священної Римської імперії.

Європа поступово була втягнута в релігійні війни

Французькі релігійні війни (1562-1598) забрали від двох до чотирьох мільйонів життів. Тридцятилітня війна на німецьких землях (1618-1648) погубила

від трьох до одинадцяти мільйонів людей. Громадянська війна в Британії (1642-1651) хоч й була політичною, та мала й релігійні мотиви і погубила 190 тисяч цивільних.

Реформація проклала шлях до Просвітництва

До Реформації Римська Католицька Церква XV ст. думала, що має відповіді на всі питання: її представники вважали, що люди мали просто приймати те, що їм говорили. Наукові виклики, подібні до відкриття Галілео Галілея (1564-1642), що земля не була центром всесвіту, зіткнулися з вигуками «еретик» і погрози, а інколи й катуваннями та стратою.

Протестантизм зі своїм поверненням до критичного підходу у вивченні Біблії потягнув за собою перегляд раніше незаперечних постулатів. Це проклало шлях до епохи Просвітництва — руху XVIII ст. по всій Європі, який привів до збільшення релігійної терпимості та плюралізму. Усвідомлення, що ніхто не мав усіх відповідей, сприяло появі спільнот із ширшими поглядами, відкритими до нових ідей.

Відмова від реформи призвела до економічного спаду

Відмова приймати ідеї, що виникли в результаті Реформації, призвела до втрати Іспанією і Францією, колись найвпливовіших держав у Європі, колішньої могутності.

До XVI ст. американські території Іспанії принесли їй найбільше в Європі процвітання, і багатства, які лилися потоками, скеровувалися на підтримку й поширення католицизму. Війни з Англією в Іспанських Нідерландах, підтримка французьких католиків проти протестантів у Франції змусили скерувати витрати у ще одне річище. Підтримка інквізиції та багатьох релігійних відомств, які не виготовляли матеріальних благ, змусила позичати гроші на тому рівні, на якому суми повернути було неможливо.

У Франції після того, як 200 тисяч гугенотів покинули країну між 1680 і 1750 роками, а більшість із них були майстерними ремісниками та купцями, настав економічний занепад.

Іспанія та Португалія почали шукати заокеанські

території в Південній Америці ще до Реформації, заявляючи, що спасають душі грішників. На хвилі Реформації інші європейські сили — Англія, Франція, Нідерланди — об'єдналися заради власного збагачення і припинення збагачення їхніх політичних та релігійних ворогів. Європейська експансія в Азію подарувала колонії в Індії й на островах Східної Азії.

Північна Америка, яка спочатку розглядалася як потенційне джерело збагачення Англії, стала притулком для переслідуваних протестантів із Європи, а пізніше і католиків. І хоч Британія втратила свої імперські володіння в Америці, колонії продовжували протистояти експансії французьким і іспанським інтересам на Північноамериканському континенті.

Протестантизм допоміг вижити місцевим мовам

Реформатори вважали, що люди мають читати Біблію рідною мовою, щоб знати первинне джерело своєї віри. Це зберегло й поширило мови, які опинилися на межі зникнення, як, наприклад, валлійська. До середини XVI ст. не було друкованих книг валлійською мовою: це була усна культура, і цією мовою розмовляли лише селяни. Необхідність надрукувати Біблію й інші тексти рідною мовою, зробити їх доступними розумінню читачів привела до збереження валлійської мови в літературній формі.

Сьогодні Біблія є книгою, що перекладалася найчастіше у світі. Коли протестантські місіонери дісталися в Азію, Африку й Австралію, багато з них переклали Біблію або її частини на місцеві мови, і часто це був єдиний запис раніше усної культури.

Контрреформація принесла нову моду на мистецтво і музику

Контрреформація — це рух у Католицькій Церкві, який був націлений на супротив впливу протестантизму і захоплення багатьох сердець та розуму людей. Вирішили, що розкішний декоративний стиль в архітектурі та музиці допоможе повернути більше послідовників, ніж суворі, похмурі дії протестантів. Так появилось бароко, яке впливало на мистецтво та архітектуру Європи від 1600 до 1725 року.

І хоча пізніше його відтиснув строгий класицизм, бароко продовжує захоплювати людей, хоч оригінальний релігійний задум вже давно забувся.

ВІЙСЬКОВІ КАМПАНІЇ ПРОТИ ІЗРАЇЛЮ, ОПИСАНІ В БІБЛІЇ, РЕАЛЬНІ — ЗАЯВИЛИ ВЧЕНІ

За допомогою нових даних та методів досліджень в археології підтверджуються біблійні розповіді про єгипетську, арамейську, асирійську та вавилонську військові кампанії проти Ізраїльського та Юдейського царств.

20 фахівців та дослідників датували двадцять один шар руйнувань на сімнадцяти археологічних пам'ятках в Ізраїлі. Цю роботу називають своєрідним «науковим проривом».

По всьому Ізраїлю залишилося багато стародавніх руйн, але дізнатися дату руйнації буває проблематично. Проте за допомогою магнітного поля дослідникам вдалося ідентифікувати рештки руйн, що залишилися після воєн та конфліктів, описаних у Біблії.

Ізраїль часто потерпав від різних імперій та царств, які мали на меті його завойовувати. Це і єгиптяни, і арамейці, асирійці та вавилоняни. Вони часто знищували поселення повністю, спалювавши їх. І хоча мешканці інколи їх відновлювали, через деякий час все могло повторюватись, а тому археологам дуже складно з'ясувати, хто що знищив і коли.

Велоса багато дискусій щодо правдивості подій, описаних в Біблії. Але тепер за допомогою нової наукової техніки, заснованої на інформативності магнітного поля, постійно

змінюється, археологам значно простіше і точніше датувати знахідки та реконструювати біблійні конфлікти, які відбувалися в період із XII по VI століття до нашої ери, що охоплює розквіт і падіння біблійних царств Ізраїлю та Юди. Тепер дослідники мають змогу реконструювати магнітні умови для певного часу та регіону і за допомогою цього датувати стародавні руйни та артефакти.

Стародавні будівельні матеріали містять крихітні феромагнітні частинки, які намагнічуються під дією зовнішнього магнітного поля. І коли їх нагріти дуже сильно, наприклад, під час пожежі, вони вирівнюються з магнітним полем землі та намагнічуються залежно від напрямку й інтенсивності поля в той час. Це й дає можливість отримати інформацію про вигляд магнітного поля в той час.

Доктор Ліпшиц зазначає, що цей новий інструмент унікальний, оскільки заснований на геомагнітних даних із місць, точні дати знищення яких відомі з історичних джерел. Результати цього дослідження дають відповіді на певні загадки біблійної археології. Одна з них — це залишки великих споруд, які зруйнувала масштабна пожежа в Тель-Бет-Шеані. Основуючись на типології залишків глиняного посуду на цьому місці, археологи зробили висновок, що це руйнування спричинило війсьсько або фараона Шишака близько 925 року до нашої ери, або ж арамейське військо царя Арама в 842-796 роках до нашої ери, століттям пізніше.

Порівнявши обпалену цеглу в Бет-Шеані з магнітною картинкою з місць, що пов'язували з руйнуваннями, які завдав Газаїл, описаних в 2 Царів 8-13, виявилось, що саме це руйнування в Галілеї не належить до війни з арамейцями. Проте інтенсивність і напрямок магнітного поля, зареєстрованого в Бет-Шеані, свідчать, що ці стіни так нагрівалися за

вторгнення фараона Шишака, про що розповідається в 1 Царів 14:25-26. Ще цей напад згадується в написі на стіні храму Амона в Карнаку в Єгипті, де Бейт-Шеан згадано як одне з завойованих фараона.

Ця подія так описана в Біблії: «На п'ятому році царювання царя Реговоама Шишак, цар Єгипту, напав на Єрусалим. Він вивіз скарби храму Господнього й скарби царського палацу. Він забрав усе, в тому числі золоті щити, які зробив цар Соломон» (1 Цар. 14:25-26).

Інший зв'язок між біблійним оповіданням та археологічними даними випливає з магнетичного дослідження Бет-Шемеша, стародавнього юдейського міста на захід від Єрусалима. Згідно з історичними даними це місто було зруйноване на початку VIII століття до нашої ери. Але така інформація не відповідає вторгненням чужих держав. Проте узгоджується з біблійним епізодом внутрішнього конфлікту між царствами Ізраїлю та Юди близько 790 року до н. е.

Тоді, згідно з 2 Царів 14:11-13, ізраїльський цар Йоаш бився з юдейським царем Амацією в Бет-Шемеші і переміг його. Хоча про це в Біблії написано лише кілька віршів, подія була досить важливою, адже ця битва вирішила долю Юдеї протягом більшої частини VIII ст. до нашої ери, поки Ізраїль не був переможений навалом асирійців.

Останнім часом серед вчених ведеться багато дискусій щодо реальності подій про царство Давида та Соломона. Існує думка, що цього царства насправді не існувало, а ті грандіозні будівництва, які велися того часу, вела раніше інша династія. За допомогою нового методу тепер можна точніше датувати стародавні руйни і підтверджувати біблійні історії.

Тепер за допомогою палеомагнітного датування можна поєднувати такі напрямки біблійної археології, як розповідь біблійного тексту, небіблійні історичні джерела, а також артефакти, знайдені під час наукових розкопок. Це дає змогу вченим точніше датувати шари руйнування і підтверджувати історичну правдивість Біблії.

slovoproshlovo.info.

УСІ ДІЇ РФ СПРЯМОВАНІ НА ГЕНОЦИД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Від початку повномасштабного російського вторгнення правоохоронні органи України зафіксували понад 300 фактів геноциду українського народу, п'ять проваджень вже розслідуються. Про це розповів в інтерв'ю «Інтерфакс-Україна» генеральний прокурор Андрій Костін.

«Загалом ми зафіксували понад 300 фактів, які підпадають саме під визначення геноциду. Ми розмовляли з понад двома тисячами наших людей, які внаслідок бойових дій були змушені залишити територію України або своє місце проживання», — сказав Костін.

Він також повідомив, що допитали майже 300 російських військовополонених. Їх, зокрема, запитали, як вони розуміють поняття «денацифікація та демілітаризація України».

За словами генпрокурора, уже розслідується п'ять справ про геноцид. Серед них — основне провадження за фактом геноциду українського народу.

«У магістральному провадженні щодо геноциду українського народу фігурують російські

пропагандисти, чий витвори є прикладами ідеологічного підґрунтя геноциду... У цій справі є імена тих, хто слідував настановам путіна та його пропагандистів безпосередньо», — наголосив Костін.

Під час засідання Постійної ради ОБСЄ постійний представник України при міжнародних організаціях у Відні Євген Цимбалюк наголосив, що дії російської України підпадають під визначення міжнародного злочину геноциду.

А міністр закордонних справ Дмитро Кулеба закликав світову спільноту розглядати атаки на енергетичну інфраструктуру України як частину російського геноциду українського народу.

RISU.

ПОКОРА КРАЩА ЗА ЖЕРТВУ

Нашу віру в Бога та любов до Нього найкраще виражає покірність перед Ним. Закон покірності (або стриманості і дисципліни) отримали ще перші люди. «І наказав Господь Бог Адамові, кажучи: «Із кожного дерева в раю ти можеш їсти. Але з дерева знання добра й зла – не їж від нього» (Бут. 2:16-17). Це все, у чому вони обмежувалися. І цим вони повинні були засвідчити визнання Бога за Господа.

Одним із біблійних персонажів, який відверто показав свою непокірність Богові, був перший ізраїльський цар, Саул. Аналізуючи випадки з його життя, можемо помітити ознаки, характерні саме для непокірної людини.

Ось один із них: «І чекав він сім днів умовлено го часу, що призначив Самуїл, та Самуїл не прийшов до Гілгалу, і народ став розбігатися від нього. І сказав Саул: «Приведіть до мене призначене на цілопалення та мирні жертви». І він приніс цілопалення. І сталося, як скінчив він приносити цілопалення, то ось приходять Самуїл. І вийшов Саул, щоб зустріти його, щоб привітати його. І сказав Самуїл: «Що ти зробив?». А Саул відказав: «Бо я бачив, що народ розбігається від мене, а ти не прийшов на умовлений час тих днів. А филистимляни зібралися в Мікмасі. І я сказав: «Тепер филистимляни зйдуть до мене до Гілгалу, а Господнього лиця я ще не вблагав. І я вирішив, і приніс цілопалення!». І сказав Самуїл до Саула: «Ти зробив нерозумне! Не послухав ти наказів Господа, Бога свого, що наказав був тобі, бо тепер Господь міцно поставив би аж навіки твоє царство над Ізраїлем. А тепер царство твоє не буде стояти, Господь пошукав Собі мужа за серцем Своїм, бо ти не виконав, що наказав був тобі Господь» (1 Сам. 13:8-14).

Саул повинен був дочекатися Самуїла. Та Самуїл затримується, народ починає розбігатися, филистимляни готові розпочати наступ. І Саул приносить жертву сам. Терпіння – ось чого йому бракувало. Без терпіння неможливо стати покірним Господові.

Скажімо, новостворена людина горить бажанням служити Богові. Знаючи кілька віршів з Біблії, вона рветься за трибуну, до мікрофона, аби настановляти інших. А де терпіння у пізнанні, у духовному зростанні, у навчанні?..

Або такий випадок. Досягнувши п'ятдесятилітнього віку, служитель церкви заявляє: «Усе, я вже своє відслужив, з мене досить». А чи враховане при цьому бажання Бога? А що, коли Бог каже: «Ще не все. Ще два десятки років потерпи. Ти мені вкрай потрібен»...

Згадаймо ще одну подію. «І сказав Самуїл до Саула: «Тепер іди, і поб'єш Амаліка, і вчиниш завітанням усе, що його, і не змилюєшся над ним. І позабавиш усе, від чоловіка аж до жінки, від дитини аж до немовляти, від вола й аж до штуки дрібної

худобини, від верблюда й аж до осла» (1 Сам. 15:1-3).

Бог чітко каже, що потрібно зробити. «А Саул побив Амаліка від Хавілі аж до місця, де йдеш до Шуру, що навпроти Єгипту. І зловив він Агага, амалікського царя, живого, а весь народ зробив завітанням, та й побив вістрям меча. Та змилює Саул і народ над Агагом, і над найліпшим з його худоби дрібної й з худоби його великої та з товари вгодованого, і над вівцями, та над усім добром, і не хотіли зробити їх завітанням. А все маловарте й худе — його зробили завітанням. І було Господнє слово до Самуїла й казало: «Жалкую, що Я настановив Саула за царя, бо він відвернувся від Мене, а слів Моїх не виконав» (1 Сам. 15:7-11).

Саул легковажно поставився до вказівок Господа. Коли ж «прийшов Самуїл до Саула, а Саул сказав йому: «Благословенний ти в Господа! Я виконав слово Господнє» (1 Сам. 15:13). Він свого непослуху нібито й не помічав.

«І сказав Самуїл: «Хоч ти малий був в очах своїх, чи ж ти не голова Ізраїлевих племен? Чи ж не

помазав тебе Господь до царя над Ізраїлем? І послав тебе Господь дорогою, і сказав: «Іди, і вчиниш завітанням нечестивих амалікитян, і будеш воювати з ними, аж поки ти не вигубиш їх. І чому ти не послухався Господнього голосу, але кинувся на здобич, і зробив оце зло в Господніх очах?». І сказав Саул до Самуїла: «Та я послухався Господнього голосу, і пішов дорогою, якою послав був мене Господь, і привів я Агага, царя амалікського, а Амаліка зробив завітанням. А народ узав з здобичі худобу дрібну та худобу велику, як початок завітання, щоб приносити в жертву Господеві, Богові твоєму, в Гілгалі». І сказав Самуїл: «Чи ж жадання Господа цілопалень та жертв таке, як послух Господньому голосу? Таж послух ліпший від жертви, покірливість — краща від баранячого лою! Бо непокірливість — як гріх ворожбитства, а свавільство — як провина та служба бовванам» (1 Сам. 15:17-23).

Більший, ніж перед Богом, страх перед народом, логічний, раціональний підхід до розпорядження захопленим майном, невміння опанувати власні емоції стали причиною чергового грубого переступу, який знову ж таки підтвердив непокірність Саула. Бог наказав Саулові знищити жертви. Проте він вирішив, що буде краще принести їх Богові. У конфлікті зішлись два вкрай важливі поняття, в яких кожен християнин повинен бачити сенс життя віруючої та вірної людини, — покірність і жертва.

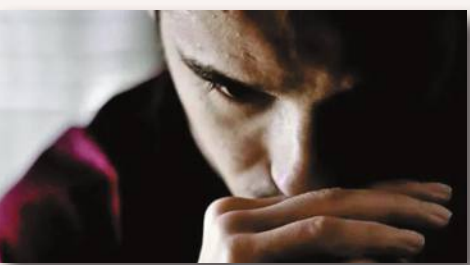
Дуже важливий для нас урок: Богові не потрібна жертва замість покірності. Якщо в житті християнина немає покірності, ніякими жертвами Бога задовольнити неможливо.

З цього приводу цар Давид, який унаслідок після Саула царський престол, одного разу сказав: «Жертва Богові — зламані дух; серцем зламаним та упокореним Ти не погордуєш, Боже!» (Пс. 50:19). По суті, це означає, що найбільшою та найважливішою жертвою для Бога і є наша покірність перед Ним.

Ігор Кроцук.

ОБДУРЕНІ ЛЮДИ

Страх Господній — це основа нашої близькості з Богом. Ця істина стає зрозумілою із самого початку Приповістей: «Страх Господній — початок премудрости» (Пр. 1:7). Якої премудрости? Автор Приповістей пояснює це так: «Якщо приймеш слова мої ти, а накази мої при собі заховаєш, щоб слухало мудрости вухо твоє, своє серце прихилиш до розуму, якщо до розсудку ти кликати будеш, до розуму кликати меш своїм голосом, якщо будеш шукати його, немов срібла, і будеш його ти пошукувати, як тих схованих скарбів, тоді зрозумієш страх Господній, і знайдеш ти Богопізнання» (Пр. 2:1-5).

Такі люди знають Його волю, але не виконують її. Обман — страшна річ, бо обдурені люди думають, що з ними все гаразд, коли насправді це не так. Обдурені люди утішають себе знанням про Бога, Якого, по суті, не знають.

Спотворений образ Господній

Без страху Господнього ми насправді не знаємо Бога. Тоді в нашій уяві формується Його спотворений образ. І наше серце далеке від Нього, а життя не відповідає Його бажанням.

Це можна бачити на прикладі з Ізраїлем. Мойсей привів свій народ до гори Сінай, до Бога, але «став народ здалека, а Мойсей підійшов до морю, де був Бог» (Вих. 20:21). Як сумно, що вони так і не зважилися на цю дивовижну і приголомшливу зустріч з Богом. Хто знає, що могло би статися в

результаті цього... У них була можливість почути слова, які би говорив Сам Він! Але вони не захотіли увійти в Його присутність.

Тоді Бог призначив посередника між Собою і народом. Він звернувся до Мойсея: «Зійди, а потім вийди ти й Аарон» (Вих. 19:24). Мойсей та Аарон мали слухати слова Божі і передавати їх народу, а відповідь людей натомість доносити до Бога. Усе це докорінно відрізнялося від близькості з людьми, яку на початку задумав Бог.

Читаючи далі Книгу Вихід, ми бачимо, як Мойсей знову зійшов до Бога на гору, а Аарон повернувся в табір. Чому? Йому бракувало страху Господнього. Аарон більше боявся людей, аніж Бога, і вважав за краще служити людям. Він дав людям те, що вони просили, причому дуже швидко.

А Мойсей перебував на горі ось вже майже сорок днів. «І побачив народ, що загаявся Мойсей зійти з гори. І зібрався народ проти Аарона, та й сказали до нього: Устань, зроби нам богів, що будуть ходити перед нами, бо той Мойсей, муж, що вивів нас із єгипетського краю, ми не знаємо, що сталося йому» (Вих. 32:1).

В Аарона був дар лідера, а цьому дару властиві певні риси, наприклад, здатність вабити до себе людей. І не важливо, перебував обдарований лідер з Богом чи ні. Цим пояснюється той факт, що в церкві, яка налічує тисячі людей, на служіннях може не бути присутності Божої. Часто лідер, якому бракує страху Божого, використовує Богом дані таланти для того, щоб виконувати бажання людей, а не Бога.

ВИХОВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ САМООЦІНКИ В ДІТЕЙ

Не секрет, що людина народжується з егоїстичною гріховною природою. Вона ще не вміє рахувати до десяти, а вже все належить їй. Тому, говорячи про правильну самооцінку, треба врахувати два важливі моменти: не можна дозволити егоїстичній природі взяти верх; і не можна допустити приниження особистості.

Не можна порівнювати дитину з іншими дітьми

Бог не творить копій, у Нього всі оригінали. Тому ваша дитина повинна розуміти, що вона така — одна! У жодному разі не порівнюйте успіхи своєї дитини з досягненнями інших. Навчайте її зауважувати свої сильні сторони і працювати зі слабкими.

Дитина — відображення атмосфери, в якій росте

Дитина, оточена критикою, буде критикувати. Дитина, оточена наклепами, буде обманувати. Дитина, яка зростає в атмосфері гордості, стає себелюбною, і її легко образити. Дитина, яку хвалять, вчиться бути впевненою.

Наслідувачі батьків

Важливо, щоб діти бачили здорові стосунки у сім'ї, правильне ставлення до церкви та служителів. Будьте щирими, кажіть дітям правду. Не змалюйте світ тільки яскравими барвами, готуйте їх до того, що в житті бувають і важкі моменти, коли всю надію треба покласти на Бога.

Правильна ідентичність

Вчіть дитину знаходити свою ідентичність в Бозі. Щоб з'явилася Божа слава, потрібне смирення, якого цей світ не знає. Школярам важко бути менш значимими, тому їм потрібно пояснювати, що нашу самооцінку визначає Голгофський хрест.

Ознайомлюйте дитину зі смиренням, чистотою, покірливістю, радістю та миром, які дає Господь. Вчіть її бути залежною від Бога, а не від думок чужих людей. Говоріть, що вона належить Богові і що це — великий привілей.

І пам'ятайте: дитина, яка росте в любові, буде любити. Дитина, яка росте в присутності Духа Святого, зробить у майбутньому правильний вибір.

Віта Головач.

№ 11 (218) Виходить щомісяця
ЛИСТОПАД 2022 р.

Адреса редакції: 76002, м. Івано-Франківськ, вул. Мочульського, 1;
тел./факс (0342) 50-10-19, факс 50-10-21
E-mail: dobry.samar@gmail.com

Шеф-редактор — Олег Карпюк;
літературний редактор — Людмила Бендус;
технічний редактор — Тарас Пришляк.

Газета віддрукована у видавництві «А-Прінт», м. Тернопіль
Обсяг — 1,86 умовного друкованого аркуша.
Тираж — 15000 примірників.
Замовлення № 923.

ЗА ЄВАНГЕЛЬСЬКУ ВІРУ

Засновник — Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської п'ятидесятників

Редакція не завжди поділяє погляди авторів.

Р/р UA 69305299000026001025500907, АТ КБ «Приватбанк», МФО 336677, код 20559726